

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM
SZENT ISTVÁN CAMPUS
VADGAZDÁLKODÁSI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI INTÉZET
VADGAZDÁLKODÁSI IGAZGATÁSI SZAKMÉRNÖKI SZAK

A VADGAZDÁLKODÁS ÉS A MEZŐGAZDASÁG KONFLIKTUSAI NÓGRÁD
VÁRMEGYÉBEN

Belső konzulens:	Dr. Biró Zsolt egyetemi docens
Belső konzulens intézete/tanszéke:	Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet/ Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék

Készítette:	Tácsik Boldizsár
--------------------	-------------------------

Gödöllő

2024

A vadgazdálkodás és a mezőgazdaság konfliktusai Nógrád vármegyében

Tácsik Boldizsár, P6EQLD Vadgazdálkodási igazgatási szakmérnök szakirányú továbbképzés, levelező tagozat

Magyar Agrár, és Élettudományi Egyetem Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet
Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék

Belső témavezető: Dr. Biró Zsolt egyetemi docens

A vadon élő állatok és az emberek közötti konfliktusok közül kiemelkednek a mezőgazdaságban okozott károk, amelyek globális problémát jelentenek. Magyarországon a törvény (1996. évi LV. Tv.) nevesíti azokat a nagyvad- és apróvadfajokat – mint a gímszarvas, vaddisznó, dāmivad, őz, muflon, valamint a fácán és mezei nyúl –, amelyek károkozása esetén a gazdálkodók kártérítésre jogosultak.

Dolgozatomban a mezőgazdasági vadkár megyei szintű statisztikai adatai alapján elemeztem a vadkár alakulását és az azt befolyásoló tényezőket. Vizsgálataim során összefüggéseket kerestem a vadállomány sűrűsége, az élőhely szerkezete, a védekezési módszerek alkalmazása és a kifizetett vadkártérítések között. A terepi munkát Nógrád vármegyei Herencsény, Órhalom és Mátramindszent térségeiben végeztem, ahol a fő károkozók a gímszarvas, a dámszarvas és a vaddisznó voltak; az apróvadak (mezei nyúl és fácán) károkozása csak csekély mértékben jelentkezett.

A tapasztalatok alapján a védekezés jelentősen mérsékli a károkat: azokon a területeken, ahol alkalmaztak védekezési módszereket, jóval kisebb volt a károsodás mértéke, ellenben a védtelen területekkel. Továbbá megfigyelhető volt, hogy a kártétel az erdőtől való távolság függvényében csökkent. Az erdőszéli, 50–100 méteres zónákban a károsítás intenzitása kimagasló volt. A vizsgálatok során fellelt hullatékok mennyisége, különösen a vaddisznó és a gímszarvas esetében, egyértelmű összefüggést mutatott a károsodás mértékével.

A statisztikai adatok elemzése során az OVA, a KSH adatbázisait használtam. Az OVA 1999–2023 és a KSH 2019–2023 közötti adatai alapján becsültem meg a mezőgazdasági vadkár nagyságát a kifizetett kártérítések összege alapján. Az erdei vadkárra vonatkozóan az ERTI adatai alapján értékeltem a károkat, és megállapítottam, hogy a védekezés elmaradása a faállomány jelentős károsodásához vezethet. Az erdők védelme érdekében a tartós telepítésű kerítések alkalmazását, valamint a vadon élő állatok állományszabályozását találtam a leghatékonyabbnak, és javaslatokat tettem az erdők állományvesztésének minimalizálására.